

Dziwnówek, 15.10.2025 r.

ZGWL.WZU.0007.09.2025

STANOWISKO

**Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego
nr 09/2025 z dnia 15.10.2025 r. w sprawie:**

**potrzeby zmian w zasadach naliczania opłat na rzecz
ZAIKS oraz wzmocnienia działalności kulturalnej,
sportowej i turystycznej w samorządach lokalnych**

Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego zwraca uwagę na narastające trudności, z jakimi borykają się jednostki samorządu terytorialnego oraz lokalne instytucje kultury w związku z organizacją wydarzeń kulturalnych, sportowych i promocyjnych. Szczególne wyzwania generują obowiązujące przepisy dotyczące opłat uiszczanych na rzecz ZAIKS-u, które w obecnej formie nie uwzględniają specyfiki działalności samorządowej oraz lokalnego charakteru wydarzeń.

Należy podkreślić, że obecny system naliczania opłat, oparty głównie na jednorazowych rozliczeniach, jest dla wielu instytucji niekorzystny i nieprzejrzysty. W związku z tym postulujemy rozważenie wprowadzenia rocznego abonamentu dla instytucji kultury, który zapewniłby przewidywalność kosztów oraz uprościł rozliczenia finansowe, uwzględniając jednocześnie ich ograniczone budżety. Dodatkowo apelujemy o zwolnienie samorządowych organizatorów wydarzeń o charakterze niekomercyjnym z obowiązku wnoszenia opłat do ZAIKS-u, przenosząc je na podmioty profesjonalnie prowadzące odpłatną działalność artystyczną, takie jak wykonawcy, DJ-e czy zespoły muzyczne.

Równocześnie zwracamy uwagę na konieczność dostosowania ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych do współczesnych realiów kulturalnych, uwzględniając dynamiczny rozwój nowych form wydarzeń oraz zmieniające się potrzeby społeczności lokalnych. Obecny stan prawny oraz procedury kontrolne realizowane przez organizacje zbiorowego zarządzania, w tym ZAIKS, wymagają pilnej aktualizacji. Wielokrotne i często uciążliwe kontrole nie tylko generują dodatkowe koszty administracyjne, lecz także utrudniają płynne funkcjonowanie instytucji kultury i jednostek samorządu.

Ponadto istotnym problemem jest kwestia naliczania i rozliczania podatku VAT w instytucjach kultury. Obecne przepisy są niejednoznaczne, a ich interpretacja często prowadzi do błędów oraz zwiększonych kosztów obsługi administracyjnej. Proponujemy podjęcie działań legislacyjnych na rzecz uproszczenia tych zasad, co pozwoli

samorządowym instytucjom kultury na skoncentrowanie się na podstawowych zadaniach statutowych.

Ważnym elementem polityki regionalnej powinno być również systemowe wspieranie promocji lokalnych produktów oraz inicjatyw kulturalnych, sportowych i turystycznych. Programy dedykowane promocji lubuskich produktów regionalnych oraz uproszczenie procedur aplikacyjnych dla gmin i ich instytucji mogą skutecznie pobudzić rozwój lokalnej przedsiębiorczości i integrację regionalną.

Zauważamy także potrzebę zwiększonego wsparcia dla amatorskich klubów sportowych, szczególnie w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich. Aktywność takich klubów jest kluczowa dla lokalnej integracji społecznej, promocji zdrowego stylu życia oraz rozwoju młodzieży. Dlatego niezbędne są mechanizmy finansowego wsparcia dla tych inicjatyw ze strony państwa oraz samorządu wojewódzkiego.

Wyrażamy nadzieję, że przedstawione postulaty spotkają się ze zrozumieniem i będą stanowić impuls do szybkiego podjęcia działań legislacyjnych i organizacyjnych, które istotnie poprawią funkcjonowanie lokalnych instytucji oraz ułatwią samorządom realizację ważnych społecznie zadań.

PREZES
Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego

Bartłomiej Kucharyk